Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

ודלמא לא עייל כלל וקאמר רחמנא תשמט ותיזיל עד חג הסוכות לא סלקא דעתך דכתיב (שמות כג) °וחג האסיף בצאת השנה מאי אסיף אילימא חג הבא בזמן אסיפה הכתיב באספך אלא *מאי אסיף קציר °וקים להו לרבנן דכל תבואה שנקצרה בחג בידוע שהביאה שליש לפני ראש השנה וקא קרי לה בצאת השנה א"ל ר' ירמיה לר' זירא וקים להו לרבנן בין שליש לפחות משליש א"ל *לאו אמינא לך °לא תפיק נפשך לבר מהלכתא כל *מדות חכמים כן הוא °בארבעים סאה הוא טובל בארבעים סאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול בהן °כביצה מטמא טומאת אוכלין כביצה חסר שומשום אינו מטמא טומאת אוכלין °שלשה על שלשה מטמא מדרס שלשה על שלשה חסר נימא אחת אינו מטמא מדרס הדר א"ר ירמיה לאו מילתא היא דאמרי דבעו מיניה חברייא מרב כהנא עומר שהקריבו ישראל בכניסתן לארץ מהיכן הקריבוהו אם תאמר דעייל ביד נכרי (ויקרא כג) °קצירכם אמר רחמנא ולא קציר נכרי ממאי דאקריבו דלמא לא אקריבו לא ס"ד דכתיב (יהושע ה) °ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח *ממחרת הפסח אכול מעיקרא לא אכול דאקריבו עומר והדר אכול מהיכן הקריבו אמר להן כל שלא הביא שליש ביד נכרי ודלמא עייל ולא קים להו °אלא קים להו הכא נמי קים להו ודלמא לא עייל כלל אבל היכא דעייל ריבעא בין שליש לפחות משליש לא קים להו לא סלקא דעתך דכתיב (שם ד) °והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש ואי ס"ד דלא עייל כלל בחמשה יומי מי קא מליא אלא מאי דעייל רבעא או דנקא אבתי בחמשה יומי מי קא מליא אלא מאי אית לך למימר *°ארץ צבי כתיב בה (דניאל יא) ה"נ ארץ צבי כתיב בה מתקיף לה רבי חנינא ומי מצית אמרת דהאי אסיף קציר הוא והכתיב °באספך (דברים טז) מגרנך ומיקבך ואמר מר *בפסולת גורן ויקב (סוכה יב.) הכתוב מדבר א"ר זירא הא מילתא הואי בידן ואתא רבי חנינא שדא ביה *נרגא אלא מנלן כדתניא רבי יונתן בן יוסף אומר °ועשת את התבואה לשלש השנים (ויקרא כה)

אל

ודלמא לא עייל כלל. ואפילו לא התחילו להתבשל בשביעית קאמר רחמנא תשמט שביעית לימנך אסורה עד חג הסוכות מלחרוש ולקצור: לא ס"ד. דלשתמי קרא אלא כשהביאו שליש דשכח קרא אחרינא: וחג האסיף בצאת השנה מאי חג האסיף. אילימא דהאי שם שהוא ומשום דבא בזמן אסיפה למה לי דכתב בחד קרא תרי זימני הא כתיב בההוא קרא גופיה באספך את מעשיך: אלא מאי אסיף קציר. וה"ק וחג אשר הוא באספך את מעשיך מן השדה, אסוף אשר אתה קוצר בו אינו משנה הנכנסת אלא משנה היוצאה ולמדך כאן שקציר בחג הולך אחר שנה שעברה וקים להו לרבנן שאמרו התבואה אחר שליש דכל תבואה שנקצרת בחג בידוע שהביאה שליש לפני ר"ה: וקא קרי ליה בצאת השנה. שהיא משנה היוצאה אלמא תבואה אחר שליש: וקים להו לרבנן. בתמיה וכי בקיאין הן בשיעור גידול התבואה לדעת שאין התבואה ראויה לקצור בחג אא"כ הביאה שליש בשנה שעברה: לא תפיק נפשך גבר מהלכתא. לפקפק בשיעור חכמים: כל מדותם כך הוא. מטומאת: חסר קורטוב. מדה קטנה אחד מח' בשמינית בלוג: כביצה(א) אוכלים. וקים להו לרבנן שאין בית הבליעה מחזיק לא פחות ולא יותר מביצת תרנגולת וכתיב בטומאת אוכלין (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל אוכל הנאכל בבת אחת: שלשה טפחים על שלשה טפחים מטמאים מדרס. שיערו חכמים שבשיעור הזה ראוי לישיבה: לאו מילתא היא דאמרי. שהקשתי לומר וקים להו רבנן בין שליש לפחות משליש דודאי קים להו: דעייל ביד נכרי. שנתבשל עד שלא באו לארץ: קצירכם. דאתיה קצירכם ומכרלאי לקצור היא קרויה קציר: ממחרת הפסח. הוא יום הקרבת העומר ממחרת יום הראשון של פסח: ודלמא עייל ולא קים להו. מסקנא דמילתיה דר' ירמיה הוא ואי ס"ד לא קים להו דלמא עייל ביד נכרי ולא הוה קים להו: ה"נ. גבי תבואה הנקצרת בחג: קים להו. שהביאה שליש לפני ר"ה: ודלמא לא עייל כלל. בדקו עד שמלאו מתבואה עד שלא התחילה ליבשל כלל וממש הביאו: ארץ צבי. מה צבי קל ברגליו מכל החיות אף א"י קלה לבשל פירותיה מכל הארצות הכי מפרש לה במס' כתובות בפרק בתרא (דף קיב.): מי מצית אמרת דהאי אסיף קציר. דקאמרת דהאי אסיף יתירא למידרשיה לשון קציר הוא: והא כתיב. בעלמא באספך מגרנך ומיקבך: ואמר מר. שלמדך הכתוב לעשות סכך של סוכה בפסולת גורן ויקב כגון קשין וזמורות דבר שאין מקבל טומאה וגידולו מן הארץ והאי חג האסיף כמי דקאמרת יתירא הוא משום דכתיב גבי באספך את מעשיך לאו יתירא הוא אלא זהו שם החג על שם שהסוכה מסוככת בפסולת גורן ויקב וה"ל כאילו כתב וחג הסוכות בצאת השנה באספך מעשיך בזמן שאדם אוסף אל הבית התבואה שבשדות: הא מילתא הוה בידן. היינו סבורין שנלמוד מכאן שהתבואה אחר שליש: ואתא ר' חנינא שדא ביה נרגא. לומר דהאי אסיף שפיר משמע בליעה דקרא ולאו יתירא הוא: ועשת את התבואה לשלש השנים אל תקרי לשלש אלא לשליש. שעשתה כשהיא בשליש בישולה:

לגופיה

אלא מאי אסיף קציר. אבל מכל מקום פשטיה דקרא חג הבא בזמן אסיפה אין: **וקרי** ליה בצאת השנה. מ"מ בהאי קרא לחודיה לא סגי אי לאו °במועד שנת השמטה בחג הסוכות: **חסר** קורטוב. אחד משמונה בשמינית כדאיתא בפרק המוכר את הספינה (ב"ב צ.) ומדה הפחותה נקט ולאו דוקא דאפילו פחות מכאן ואפילו חסר טיפה אינו טובל: **ולא** קציר נכרי. ואף על גב דירושה היא להם מאבותיהם כדאיתא בפ"ג פרק רבי ישמעאל (דף פג:) דאמר רחמנא ואשריהם תשרפון באש מכדי ירושה היא להם מאבותיהם ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו מ"מ יש לו במה שוכש ומ"מ(*דייק) התם שפיר משום אשרות שמורות הראשונים:

דאקריבו עומר והדר אכול. הקשה ר' אברהם אבן עזרא הא ממחרת הפסח היינו ט"ו בניסן שהוא מחרת שחיטת הפסח השחוט בי"ד כדכתיב בפרשת מסעי ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה וזה היה בט"ו והשיב לו ר"ת דה"ק קרא ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח כלומר מן הישן מצות וקלי דהאי קרא אכלו בעצם היום הזה דהיינו ט"ז דאקריבו עומר והדר אכול וה"נ אשכחן ט"ז דאקרי בעצם היום הזה כדכתיב ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה *וא"ת ואמאי אצטריך למכתב שאכלו מן הישן הא פשיטא דמצות אכלו בלילה הראשונה ויש לומר דהוה אמינא לא חשיבה דשני בכוית להכי אתא קרא למימר דעיקר אכילה היתה מן הישן והאי קרא לספר שבחו של מן דכתי'(ג) ולא היה עוד לבני ישראל מן דאמרינן במדרש משל לתינוק שאוכל פת שעורין מפני שאין לו פת חטין ומקודם לכן היו ישנים לאכול מן הישן כשעלו מן הירדן בעשור לחדש אלא שבמן היו תפלים יותר כל זמן שלא פסק להם ומיהו קשיא דבתוספתא דסוטה (פי"א) ובפ"ק דקדושין (דף לח. ושם) אמרינן שהיו מסתפקין במן שבכליהם עד ט"ז בניסן דכתיב וישבות המן ממחרת כלומר מעבור הארץ שמע מינה משאכלו חדש פסק ונ"ל י"ל דט"ז נמי קרי ממחרת הפסח לפי שהוא יום מחרת לאכילתו דנאכל בליל ט"ו ובפ' שני דחלה בירושלמי פלוגתא היא דאמוראי והכי איתא התם ר' יונה בעא קמיה דר' ירמיה בשעה שנכנסו ישראל לארץ ומצאו קמה לחה מהו שתהא אסורה משום חדש אמר ליה למה לא עד כדון לחה אפילו יבשה אמר ליה ואפילו יבשה ואפילו קלויה מעתה ואפילו תימין במעליה כך אנו אומרים לא אכלו ישראל מצה בלילי הפסח א"ל יונה מאן דנפקין תמית ולא א"ל שנייה היא שמצות עשה דוחה ל"ת על דעת ר' יונה דאמר מצות עשה דוחה ל"ת אע"פ שאינו כתוב בצדה ניחא על דעת ר' יוסי דאמר אין מצות עשה דוחה לא תעשה אלא א"כ כתוב בצדה ממה שהיו תגרי נכרים מוכרין להם וכרבי ישמעאל דא"ר ישמעאל כל ביאות שנאמרו בתורה לאחר י"ד שנאמרו שבע שכבשו ושבע שחלקו התיב ר' בון בר כהנא הא כתיב ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח לאו בט"ו התיב ר' לעזר בר יוסי קמיה דר' זוסא והכתיב ממחרת הפסח יצאו בני ישראל לאו בחמשה עשר יצאו: **ומהיכן** הקריבו. משמע דאי לא הקריבו הוו אסורין כל היום ולא כמ"ד במנחות פ' ר' ישמעאל (דף סח.) דלאו בזמן שבהמ"ק קיים האיר המזרח מתיר: **ה"נ** ארץ צבי. ובחמשה יומי קא מלו והא דאמר לעיל תבואה שנקצרת בחג בידוע שהביאה שליש לפני ר"ה לענין שתהא ראויה לקצור איכא ממהרת להתבשל בחמשה יומי אבל הכא לענין עומר דכתי' (ויקרא כג) כרמל רך ומלא(ג) ועוד דלאחר גמר בישולה מאחרין אותן בשדות כדי שתתבשל יפה כדמשמע גבי(*רכה) אפילו הוא נגון (ב"מ סה.)

אל

סו א מיי' פ"ד מהל' מקוואות הלכה א סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' רא סעיף א:

סז ב מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הלכה א:

סח ג מיי' פכ"ג מהל' כלים הלכה א:

סנהדרין יב:

[סוטה מג:]

כתובות קי: מנחות קג:

[קידושין לח:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כביצה אוכלין [illegible]

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

רבינו חננאל

והשביעית שנאמר וחג האסיף בצאת השנה וקי"ל דהאי אסיף קציר הוא. וכן פירושו כל קציר הנקצר בחג הסוכות בצאת השנה כלומר מן השנה היוצאת הוא חשוב וקים לרבנן דכל תבואה שנקצרת בחג הסוכות בידוע שהביאה שליש לפני ר"ה וקרי ליה בצאת השנה. ואמרינן ומי קים להו לרבנן בין פחות שליש לשליש. ופרקינן לא תוקי ותפיק נפשך לבר מהלכתא כלומר אין לאדם להוציא עצמו מן ההלכה. ולהקשות איך יתכן דבר זה. דהא כל מדות חכמים כן הן בם' סאה טובל בם' סאה חסר קורטוב אינו טובל. פי' קורטוב אחד מס' [illegible] בשמינית ופסל [illegible] אם חסרו חלק אחד מס' בשמינית. וכן כביצה מטמאה טומאת אוכלין כו'. אלמא קים להו בהני כולהו בין שליש לפחות משליש נמי קים להו. ואתא ר' ירמיה למפרך ולאורויי הא סברא דקים להו לרבנן בין שליש לפחות משליש. מן העומר שהקריבו ישראל בכניסתן לארץ שנאמר ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וגו' שיש מרכתיב ממחרת הפסח הוא ויאכלו. אחר שהקריבו העומר אבל מקודם לכן לא אכלו. ואי אפשר להביא העומר ולהקריבו מפת שהביא שליש ביד נכרי אלא מפת שהיה בעת שנכנסו ישראל לארץ פחות משליש ואפ"ה נתבשלה אלמא קים להו [illegible] כי כל תבואה שהביאה שליש לפני ר"ה מן השנה שעברה היא והתורה מאשר קרא חג האסיף בצאת השנה. ואוקימנא כאשר

גליון הש"ס גמ' וקים כו'. עי' יומא דף פ"א: שם לא תפיק כו'. סוטה מג ע"ב: שם אלא קים להו ה"נ קים להו. [illegible]

Copyright (c) www.e-daf.com